

Beslisnota voor de raad

Datum 16 november 2023

Openbaar

Onderwerp	Besluit advies bewonersraadpleging Berkum
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	A. Spaans
Informant	Joke Kok
Afdeling	Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon	(038) 498 3252
Email	JM.Kok@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.4.1 We bevorderen dat Zwolle op termijn energieneutraal is
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	Budget programma Energietransitie

Bijlagen

Advies bewonersraadpleging BEN

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met het uitwerken van een warmteplan voor de buurten Berkum, Brinkhoek en Veldhoek op basis van de uitkomsten van de bewonersraadpleging

Datum 16 november 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Sinds 2018 werken gemeente, inwoners en woningcorporaties als gelijkwaardige partners samen in het project Berkum Energieneutraal (BEN). Uitgangspunt hierbij is dat wijkbewoners een groot gedeelte van het project uitvoeren, en dus grotendeels zelf bepalen wat er in hun wijk gebeurt. Deze nota is opgesteld in overleg met alle samenwerkingspartners.

In 2020 werd aan BEN een subsidie toegekend van 4 miljoen euro, vanuit het toenmalig landelijke Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). Doel van deze subsidie is om de wijk Berkum 'aardgasvrij ready' te laten zijn in 2028. Dit betekent dat alle gebouwen in de wijk dan klaar zijn om te stoppen met aardgas. De subsidie wordt ingezet voor het organiseren van dit proces en het verduurzamen van koopwoningen. Stichting Duurzaam Berkum is trekker van dit proces.

Bewonersparticipatie staat in Berkum op de eerste plaats. Naast verduurzamen van de gebouwen in de wijk, is afgesproken dat bewoners inspraak krijgen in de keuze voor een alternatief voor aardgas. Dit is een proces dat door de gemeente wordt georganiseerd. De afgelopen periode is hiertoe een wijkraadpleging voorbereid.

Van 9 tot 14 oktober 2023 kon per adres in Berkum, Veldhoek en Brinkhoek middels een persoonlijke, unieke code een voorkeur worden aangegeven voor een aardgasloos alternatief. Om inwoners voldoende kennis mee te geven om hun voorkeur te kunnen uitspreken, is vanaf 2022 naar deze raadpleging toegewerkt. Er zijn diverse (goed bezochte) bewonersavonden en inloopsprekuren georganiseerd, flyer acties op verschillende locaties en BEN was aanwezig op de Oranjefeesten in september. Ook zijn informatieve artikelen gepubliceerd in de wijkkrant, via social media en zijn de aankondigingsbrieven samen met een informatiebrochure huis-aan-huis verspreid.

De raadpleging is uitgevoerd en de resultaten zijn vervolgens in een verslag verwerkt door de onderzoekers van de gemeente. Hieruit is duidelijk geworden dat de voorkeur van de meeste woningeigenaren in Berkum uitgaat naar een hybride wijkenergiesysteem. Dit houdt in, dat de woning grotendeel elektrisch wordt verwarmd, waarbij op koude dagen met duurzaam gas wordt bijgestookt. De woningcorporaties hebben aangegeven de voorkeur te hebben voor een all-electric oplossing.

Beoogd effect

In BEN-verband is afgesproken dat het voorkeursscenario vanuit de bewonersraadpleging door de gemeente wordt uitgewerkt in een warmteplan. Door het bewonersadvies over te nemen, respecteert de gemeente de voorkeur van de wijkbewoners van Berkum, Brinkhoek en Veldhoek.

Argumenten

1. Berkum is landelijke proeftuin in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken. De subsidie is toegekend vanwege de zeer grote participatie van wijkbewoners in het aardgasvrij maken van hun wijk. Hierin is Zwolle de enige proeftuin in Nederland. In de proeftuin leren we wat wel- en niet werkt. De keuze om de bewoners te raadplegen heeft het bijgevoegde advies opgeleverd. Op basis hiervan wordt het warmteplan uitgewerkt.
2. Na stadsbrede inventarisatie van de benodigde en beschikbare hoeveelheid duurzaam gas, wordt helder wat dit betekent voor het ontwikkelen van het elektriciteitsnet in Berkum. Hierbij wordt ook meegenomen de wens van de woningcorporaties om hun meer dan 400 woningen

Datum 16 november 2023

elektrisch te verwarmen en de wijze waarom de niet-woningen (kerken, bedrijven, winkels, scholen etc) hun gebouwen gaan verwarmen.

Risico's

1. Onvoldoende beschikbaarheid van duurzaam gas. Daarom kijkt de gemeente bij het opstellen van het warmteplan eerst stadsbreed naar de verwachte beschikbaarheid van duurzaam gas in de toekomst. Mocht blijken dat er niet genoeg duurzaam gas beschikbaar is voor een hybride scenario, dan wordt in overleg met de wijk de volgende stap bepaald.
2. Enexis krijgt het elektriciteitsnet niet voor 2028 op sterkte om de wijk te bedienen, In dit geval zal er meer tijd nodig zijn voordat de aardgaskraan wordt dichtgedraaid.

Financiën

De kosten voor het onderzoek naar de beschikbaarheid van duurzaam gas en het in BEN-verband opstellen van het warmteplan worden gedekt uit het budget van het programma Energietransitie.

Communicatie

De uitkomst van de bewonersraadpleging is op 14 november jongstleden tijdens een bewonersavond in wijkcentrum De Weijenbelt besproken met zo'n 80 wijkbewoners. Het besluit van uw Raad over het opvolgen van het wijkadvies zal ook breed in de wijk worden gecommuniceerd. Het vervolgproces wordt samen met de BEN-partners uitgevoerd, en volgens goed gebruik wordt de wijk hierbij nauw aangehaakt.

Vervolg

Na akkoord van uw Raad start de gemeente met het opstellen van een warmteplan voor Berkum, Brinkhoek en Veldhoek, met als eerste stap een stadsbrede inventarisatie van de behoefte en verwachte beschikbaarheid van duurzaam gas. Het stimuleren van het verduurzamen van de woningen in de wijk gaat ondertussen onverminderd door. De focus hierbij komt op het isoleren van de woningen volgens de standaard voor isolatie en het toewerken naar verwarmen met een (hybride) warmtepomp. Het opstellen van het warmteplan zal weer in nauwe samenwerking met de BEN-partners plaatsvinden, zodat de participatie en daarmee het draagvlak in de wijk maximaal zullen kunnen zijn.

Met het opstellen van een warmteplan komt het project Berkum Energieneutraal in een nieuwe fase. Een evaluatie van de geleerde lessen wordt in het tweede kwartaal 2024 met uw Raad gedeeld.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

Datum 16 november 2023

secretaris, Dick Emmer